

Jerobeam,

zijn opstand tegen Salomo en de scheuring van het koninkrijk

door: P.M. Cuypers

1 Koningen 11 - 14

Salomo's tegenstanders

In dit artikel gaat het over de tijd van de koningen, over falend leiderschap onder het volk van God. We beginnen bij Salomo, en wel met het gedeelte in 1 Koningen 11:14-40, waar sprake is van Salomo's tegenstanders. Nadat Salomo zich in zijn hart van de Here had afgewend, en tot afgoderij was vervallen, deed de Here tegenstanders tegen hem opstaan. Drie tegenstanders worden hier met naam genoemd: (1) de Edomiet Hadad (vs. 14-22); (2) Rezon, de zoon van Eljada, een bendeleider die zichzelf tot koning van Damascus had laten uitroepen (vs. 23-25); en (3) Jerobeam, de zoon van Nebat, een Efraïmiet, uit Sereda, wiens moeder Serua heette (vs. 26).

De eerste twee tegenstanders, Hadad en Rezon, behoorden niet tot het volk Israël; het waren 'outsiders', buitenstaanders. Jerobeam was een 'insider', een Efraïmiet uit Sereda. Hij behoorde tot het volk van God. De eerste twee tegenstanders hebben nu niet onze aandacht. Wij willen ons bezighouden met Jerobeam. Jerobeam was een Efraïmiet. Efraïm was één van de beide zonen van Jozef en Asnat (Gen. 41:50-52). Jozua, de zoon van Nun, was ook een Efraïmiet (1 Kron. 7:20,27). Jerobeam was dus van goede komaf.

Jerobeams moeder

Van zijn moeder weten we dat ze Serua heette, en dat ze een weduwe was (vs. 26). Serua betekent: 'melaatse'. Geen naam die wij voor onze dochter zouden hebben gekozen! Haar naam is veelzeggend. Namen hebben in Gods Woord een betekenis. Als hier staat dat de moeder van Jerobeam zo heette, heeft God dit laten optekenen om ons daarmee iets te zeggen.

Melaatsheid was een vreselijke ziekte die het lichaam aantastte. De aangetaste lichaamsdelen werden gevoelloos en stierven letterlijk af. In die tijd leidde melaatsheid vrijwel altijd tot de dood, tenzij God genezing bewerkte (zie 2 Kon. 5:7). Een melaatse werd door de priester bezien, en als deze had vastgesteld dat het werkelijk de plaag van de melaatsheid was, werd de melaatse onrein verklaard (Lev. 13:1-3). Hij moest zijn kleren scheuren, zijn hoofdhaar los laten hangen en de bovenlip bedekken en roepen: "Onrein, onrein".

Zolang hij de plaag had, bleef hij onrein. Afgezonderd van het volk moest hij wonen, buiten de legerplaats (Lev. 13:45,46).

Melaatsheid is een beeld van de zonde, wanneer die naar buiten toe uitbreekt. Melaatsheid had dezelfde eigenschap als het zuurdeeg van 1 Korinthiërs 5. De kwaal begon in de regel als een klein plekje op een lichaamsdeel en breidde zich over het hele lichaam uit, zodat het hele lichaam verziekt raakte. Om te voorkomen dat anderen besmet werden, was er maar één remedie: de melaatse moest afgezonderd worden, hij moest buiten de legerplaats verblijven (vgl. Lev. 13:45,46 met 1 Kor. 5:6-13). Een 'melaatse' of 'boze' moet uit het midden van de gelovigen worden weggedaan, buiten de legerplaats worden verwijderd.

Het gegeven dat de moeder van Jerobeam, Serua heette (d.i. 'melaatse'), betekent niet dat zij echt letterlijk melaats was. Het gaat hier om de geestelijke betekenis van haar naam. Zoals wij overdacht hebben is melaatsheid een beeld van de zonde. Misschien is het beter om te zeggen dat melaatsheid van een heel specifieke zonde spreekt: de zonde van eigenwilligheid en hoogmoed. In het Oude Testament zien wij dat drie mensen, die tot het volk van God behoorden, met melaatsheid werden gestraft: (1) Mirjam, de zus van Mozes, die het leiderschap van Mozes betwistte (Num. 12); (2) Gechazi, de knecht van Elisa, die het niet kon verkroppen dat de profeet Naäman *om niet* van zijn melaatsheid had genezen (2 Kon. 5); (3) Uzzia, de koning van Juda, die tegen beter weten in reukwerk in het heiligdom wilde brengen (2 Kron. 26). De specifieke zonde van eigenwilligheid en hoogmoed, die bij hen naar buiten was getreden, kreeg zodoende een zichtbaar en tastbaar uiterlijk in de vorm van melaatsheid. In alle drie de gevallen ging het om eigenwil, die zich verzette tegen resp. het leiderschap (Mirjam), het priesterschap (Uzzia), en het gezag van de profeet (Gechazi).

Mozes is een type van Christus als Zoon over Gods huis (Hebr. 3:6a). Hij is de Heer van Gods huis, de Gemeente (Hebr. 3:6b). Hij bepaalt dan ook hoe het in Zijn huis toegaat. Het is een kwalijke zaak als wij Zijn huisregels menen te moeten betwisten. Mirjam kwam in opstand tegen Mozes: "*Heeft de Here soms uitsluitend door Mozes gesproken, heeft Hij ook niet door ons gesproken?*" (Num. 12:2) Er zijn in onze dagen heel wat Mirjams die ook hun mondje willen roeren. Zij verzetten zich willens en wetens tegen de

'huisregels' zoals de Heer die heeft ingesteld (1 Kor. 14:34-37). Maar ingaan tegen een gebod van de Heer (1 Kor. 14:37), is eigenwilligheid en hoogmoed. De Mirjams in onze dagen worden niet meer letterlijk gestraft met melaatsheid, zoals ook niet de Annaniassen en Saffira's onder ons dood neervallen (Hand. 5). Als God één keer heeft laten zien hoe Hij over een bepaalde zaak denkt (hier een bepaalde zonde), hoeft Hij dat niet telkens te herhalen. Wij kennen Gods gedachten hierin. Zijn huisregels staan op papier (in onze Bijbel), opdat wij weten hoe ons gedrag dient te zijn in het huis van God, dat is de Gemeente van de levende God, de pilaar en grondslag van de waarheid (1 Tim. 3:15). Van ons wordt verwacht dat wij daarmee op een verantwoordelijke wijze omgaan, een gepaste en eerbiedige wijze. Dit gold ook voor het priesterschap en het respecteren van de handelwijze van de profeet Elisa — een type van de Heer Jezus, die in genade handelt.

Jerobeams jeugd

Hoewel wij niets lezen over de jeugd van Jerobeam, kunnen wij uit de gegevens die Gods Woord ons aanreikt toch wel enigszins een beeld vormen van zijn persoon. De moeder van Jerobeam was een weduwe. Jerobeams vader, Nebat, was overleden; hoe en wanneer is niet duidelijk. Gezien de vermelding dat Jerobeam nog een jonge man was (vs. 28), is het goed mogelijk dat de moeder van Jerobeam al vroeg weduwe was geworden. Vader Nebat kon (al vroeg) geen invloed meer uitoefenen binnen het gezin. De opvoeding van Jerobeam lag helemaal in de handen van zijn moeder Serua; door haar werd Jerobeam gevormd. Wij zien de karaktertrekken van Serua, het eigenwillige gedrag, later dan ook terug in het leven van Jerobeam. In 1 Koningen 12:25-33 ging Jerobeam een totaal eigenwillige eredienst instellen, die tegen alle geboden en verordeningen van de Here inging. Kenmerkend is vers 33, waar staat dat Jerobeam de vijftiende dag in de achtste maand uit 'eigener beweging' had uitgekozen om voor de Israëlieten een feest in te stellen. Heel zijn nieuwe eredienst was voortgekomen uit eigener beweging, of anders gezegd: uit eigenwil. Jerobeam ontpopte zich als een eigenwillige man.

Jerobeams opstand

In vers 26 van 1 Koningen 11 staat dat Jerobeam de hand ophief tegen de koning. De aanleiding voor zijn opstand moeten we niet zoeken in de ontmoeting die Jerobeam had met de profeet Achia (vs. 29-39). Omdat er na deze ontmoeting staat dat Salomo Jerobeam trachtte te doden (vs. 40), zou men dit kunnen vermoeden. Er zijn echter een aantal redenen om de aanleiding tot de opstand van Jerobeam niet in vers 29-

39 te zoeken. Jerobeam maakte namelijk geen aanstalten om het koningschap naar zich toe te trekken; zelfs niet toen Salomo was gestorven (zie 1 Kon. 12:4). Waarschijnlijk was de gedachte om koning te worden bij Jerobeam nog niet eens opgekomen. Het was de profeet Achia, die hem duidelijk maakte dat hij door de Here was uitverkoren om over Israël (de tien stammen) koning te worden. En dat niet door voortijdig een staatsgreep te plegen, maar door te wachten totdat de Here de tijd gekomen achtte om hem het koningschap te geven. Niet Jerobeam, maar de Here zou het koninkrijk van Salomo afscheuren (vs. 31).

Salomo trachtte Jerobeam niet te doden vanwege het feit dat deze het nieuws dat Achia hem had toevertrouwd van de daken was gaan schreeuwen. Dit zou wel erg dwaas zijn geweest van Jerobeam. Nee, van het onderonsje tussen Jerobeam en Achia wist niemand iets af. De oorzaak dat Salomo Jerobeam trachtte te doden moeten wij in vers 27 en 28 zoeken: *"Dit nu was de aanleiding, waarom hij (Jerobeam) de hand tegen de koning ophief: Salomo bouwde de Millo, en maakte de scheur in de muur van de stad van zijn vader David dicht"* (vs. 27). Jerobeam was een jonge man die opviel doordat hij een goede werker was, een flinke kracht. Zijn 'talenten' waren tijdens deze werkzaamheden aan het licht gekomen. Dit was niet onopgemerkt voorbijgegaan. Op een gegeven moment werd Jerobeam door Salomo aangesteld als opzichter over de gehele lichte van het huis van Jozef (vs. 28). Tijdens deze werkzaamheden is het misgegaan. Er moet toen iets gebeurd zijn waardoor Jerobeam opstandig is geworden, waardoor hij zijn hand tegen Salomo heeft opgeheven.

Onwijze koningen (leiders)

In 1 Koningen 12:4 vinden wij hoogstwaarschijnlijk wat de aanleiding is geweest voor zijn opstand: *"Uw vader heeft ons juk hard gemaakt; maak gij nu de harde dienst van uw vader en het zware juk dat hij ons opgelegd heeft lichter; dan zullen wij u dienen"*. Salomo had het juk hard en zwaar gemaakt. Het was geen pretje onder zijn beleid te moeten werken. Het was een harde dienst. De manier waarop Salomo met zijn onderdanen omging, getuigde niet van wijsheid. Er was een tijd geweest dat de koningin van Seba van het einde der aarde was gekomen om de wijsheid van Salomo te horen (1 Kon. 10:1-13; Matt. 12:42), maar dat was verleden tijd. Van de wijsheid van Salomo was niet veel meer overgebleven. De Here had gegeven, en de Here had genomen (1 Kon. 3:12). Met harde hand en onder dwang regeerde Salomo nu over zijn onderdanen. Het was een harde dienst en een zwaar juk, dat hij hun had opgelegd. Salomo was wereldgelijkvormig geworden. Niets onderscheidde hem nog van de koningen van de wereld. Zijn handelwijze leek op die van Farao (Ex. 1:11-14; 2:11; 5:5-18). Hoe diep kan iemand toch zinken als hij zich in zijn hart van de Here afwendt!

Wat een verschil is dit met Nehemia, die het volk op een geheel andere wijze motiveerde om de muur van Jeruzalem te herbouwen: *Toen zeide ik tot hen: "Gij ziet de rampspoed, waarin wij verkeren, dat Jeruzalem verwoest is en zijn poorten met vuur verbrand zijn. Komt, laat ons de muur van Jeruzalem herbouwen, zodat wij niet langer een voorwerp van smaad zijn (...). En met krachtige hand vatten zij het goede werk aan (Neh. 2:17,18). Salomo gebruikte de zweep (1 Kon. 12:11), om het volk aan het werk te zetten. Nehemia gebruikte woorden: hij sprak tot het hart van het volk.*

De aanpak van Salomo was gedoemd te mislukken. Als wij menen zó mensen te moeten bewegen om de muur te gaan herbouwen, kan het niet uitblijven dat er een opstand komt. Jonge mensen onder ons, zoals een Jerobeam, moeten met wijsheid en tact in goede banen geleid worden. Uit de handelwijze van Salomo en Rechabeam kunnen wij leren hoe het niet moet. Laten wij onszelf eerlijk afvragen op welke wijze wij jongeren motiveren om de handen uit de mouwen te steken, om de muur van Jeruzalem te versterken. Salomo dacht aan zijn eigen belang. De bouw van de Millo (een vestingwerk), en het dichtmaken van de scheur in de muur van Jeruzalem, had maar één doel: zijn eigen veiligheid. Het ging Salomo om zijn eigen hachje. Toen er van buitenaf tegenstanders tegen hem waren opgestaan, moest de muur onder dwang stevig gemaakt worden. Jonge mensen moeten aan ons kunnen zien *waarom* wij de muur van Jeruzalem willen herbouwen of versterken. Zien zij ons bidden en vasten omdat de inwoners van Jeruzalem — de plaats die de Here had verkoren om daar Zijn naam te doen wonen — in grote rampspoed en smaad verkeren (Neh. 1)? Steken wij zoals Nehemia de hand in eigen boezem? Leggen wij eerlijk en oprecht ons hart bloot? Alleen zó zullen wij anderen, jong of oud, kunnen bewegen om met krachtige hand het goede werk ter hand te nemen (Neh. 2:18).

Opkomen voor Gods volk

Jerobeam was in opstand gekomen tegen het wanbeleid van Salomo. Zijn naam betekent: 'moge het volk vermeerderen'. Mannen als Jerobeam hechten grote waarde aan het volk. Jerobeam was een man van en voor het volk, een echte 'volksman'. Hij sprong voor het volk in de bres. Ook mannen als Mozes en Paulus hebben het voor het volk van God opgenomen (zie o.a. Ex. 2:11vv.; 32:31,32; 33:13vv.; Rom. 11:1vv.). Als je een hart hebt voor het volk van God is dat een goede zaak.

Er is echter een groot verschil tussen een Jerobeam en een Mozes of een Paulus. Mozes en Paulus waren zich er goed van bewust dat het Góds volk was: "(...) *deze natie is Uw volk*" (Ex. 33:13); "*Heeft God Zijn volk verstiten?*" (Rom. 11:1). Zij waren opzieners, herders, over de kudde van God. Hun taak was het de gemeente van God te hoeden (vgl. Hand. 20:28). Zoals het goede

herders betaamt, waren zij bereid zichzelf helemaal weg te cijferen omwille van de kudde. Het ging hun om God en Zijn volk. Mozes zei: "*Vergeef toch hun zonde – en zo niet, delg mij dan uit het boek dat Gij geschreven hebt*" (Ex. 32:32). Paulus zei: "*Want zelf heb ik gewenst door een vloek gescheiden te zijn van Christus ter wille van mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees*" (Rom. 9:3).

Jerobeam zei echter: "*Indien dit volk optrekt om slachtoffers te brengen in de tempel des Heren in Jeruzalem, zal het hart van dit volk terugkeren tot hun heer, tot Rechabeam, de koning van Juda; dan zullen ze "mij" doden (...). Toen overlegde de koning en maakte twee gouden kalveren (1 Kon. 12:27,28vv).* Jerobeam was dus uit heel ander hout gesneden dan Mozes en Paulus. Hij behoort tot de categorie mannen die uit het midden van het volk van God opstaan en verdraaide dingen spreken om de discipelen achter 'zich' af te trekken (Hand. 20:30). Mannen als Mozes en Paulus doen er alles aan om het volk aan Gódt te binden. Mannen als Jerobeam trekken het volk van God af. Om het volk aan zichzelf te binden, stelde Jerobeam zelfs een geheel nieuwe eredienst in (1 Kon. 12). Toen puntje bij paaltje kwam, draaide alles om hemzelf.

Herders

Uit 1 Koningen 12:4,11 kunnen wij opmaken dat Salomo geen enkele tegenspraak duldde. Met harde hand drukte hij elk protest de kop in. Hoe anders had het kunnen lopen als Salomo en Rechabeam met meer wijsheid hadden gehandeld. In 1 Petrus 5:1vv. worden de oudsten, de herders, opgeroepen de kudde van God te "hoeden" (vs. 2), en er niet over te "heersen" (vs.3a). Oudsten, herders, hebben een voorbeeldfunctie (vs.3b). Van de jongeren wordt verwacht dat ze aan de oudsten onderdanig zijn (vs. 5). Als wij de geschiedenis van Jerobeam in het licht van 1 Petrus 5 bezien, zien wij ook waar het fout is gegaan: Salomo en Rechabeam "heersten" over de kudde van God. Jerobeam wilde best onderdanig zijn, maar dan moest het zware juk lichter gemaakt worden (1 Kon. 12:4). Wij kennen de geschiedenis. Rechabeam ging op dit verzoek niet in. Hij verwierp de raad die de ouden hem gegeven hadden. Hij volgde liever het advies van de jonge mannen die met hem opgegroeid waren: "*Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal uw juk nog verzwaren; mijn vader heeft u met zwepen getuchtigd, maar ik zal u tuchtigen met gesels*" (1 Kon. 12:14). Salomo en Rechabeam waren slechte herders. Zij gingen niet op de juiste wijze met de kudde van God om.

Zwepen en gesels

Zwepen en gesels horen thuis in de handen van slavendrijvers, niet in de handen van herders. Een goede herder maakt gebruik van de stok en de staf. Daarmee hoedt hij de schapen. De stok (een knuppel of knots) is een wapen. De stok wordt niet gebruikt om de schapen te slaan, maar om de schapen te beschermen tegen gevaar van buitenaf (1 Sam. 17:37). De staf wordt gebruikt om de schapen te tellen en te weiden (Lev. 27:32; Micha 7:14). De stok en de staf van de (goede) herder brengen vertroosting (Ps. 23:4). Zwepen en gesels veroorzaken alleen maar ellende onder het volk van God.

Natuurlijk willen wij de (verkeerde) rol van Jerobeam niet bagatelliseren. Jerobeam was volledig verantwoordelijk voor zijn (latere) afval van de Here. Dit neemt echter niet weg dat wij iets kunnen leren van de 'loopbaan' van Jerobeam. Salomo en Rechabeam prefereerden de zweep en de gesel boven de stok en de staf.

Jong en oud

Er is vandaag de dag veel wijsheid nodig om de kudde van God te hoeden. Jongeren zijn een stuk mondiger geworden. Daar is niets mis mee. Elk 'protest' moeten wij niet meteen uitleggen als 'rebellie'. Wij zullen ons als ouderen altijd moeten afvragen in hoeverre wij tegemoet kunnen komen aan de wensen van de jongeren. Hiervan vinden wij een mooi voorbeeld in 2 Koningen 6:1-7. De kinderen van de profeten (Statenvertaling) vonden de plaats waar zij woonden voor het aangezicht van Elisa te eng, te bekrompen. Ze wilden verhuizen, in de richting van de Jordaan. Toen ze met hun verzoek bij Elisa aanklopten, zei hij niet: 'Geen sprake van, hier is plaats genoeg'. Nee, hij zei: 'Gaat'.

Gelukkig kwam één van de jongeren op het idee om Elisa te vragen met hen mee te gaan. Velen van ons zouden misschien als volgt hebben gereageerd: 'Nee, jullie wilden gaan, zoek het dan ook verder maar zelf uit'. Elisa reageerde niet zo. Hij voelde zich op geen enkele wijze in zijn eer en gezag aangetast. Hij willigde het verzoek in en ging met hen mee. Soms (niet altijd) moeten wij als ouderen met de jongeren 'meegaan'. Het was maar goed ook dat zij Elisa hadden gevraagd om mee te gaan, en de profeet inderdaad met hen was meegegaan. Toen er iets mis ging, was het Elisa die de helpende hand kon bieden. Ook hier handelde Elisa met veel wijsheid: hij maakte de jonge profeet geen enkel verwijt.

Falende koningen

In het leven van Jerobeam is het helemaal mis gegaan. Hoe men het ook wendt of keert, je blijft er een intens gevoel van verdriet aan overhouden. Een jonge man, een goede werker, een flinke kracht, die bouwde aan de Millo, die eens meewerkte om de scheur in de muur van de stad van David te dichten. Een jonge man die het spoor later volledig is bijster geraakt. Eén ding staat hierbij als een paal boven water: zowel Salomo als Rechabeam hebben jammerlijk gefaald in hun leiderschap.

Misschien dat we de 'rebel', Jerobeam, nu met andere ogen gaan bekijken. Jong en oud kunnen hun lessen trekken uit deze droevige geschiedenis. Oude 'koningen' onder ons moeten niet meteen, zoals eens Salomo, de Jerobeams willen doden (1 Kon. 11:40). Jonge 'koningen' onder ons moeten niet meteen, zoals eens Rechabeam, de raad, het advies van de 'oude garde' verwerpen (1 Kon. 12:8).

Maar nu koning Jerobeam zelf. Jerobeam had het wanbeleid van Salomo en Rechabeam aan den lijve ondervonden. Hij zou het geheel anders aanpakken. Geen zwepen en geen gesels. Nee, Jerobeam gebruikte andere middelen. Hij maakte twee gouden kalveren om het volk aan zich te binden. Hij stelde een geheel nieuwe eredienst in. Jerobeam lapte de woorden die de Here door de profeet Achia tot hem gesproken had volledig aan zijn laars (1 Kon. 11:37,38). 'I did it my way' (ik deed het op mijn manier) zong Frank Sinatra eens. Jerobeam deed het ook op zijn manier. Hij wilde niet luisteren en sloeg de waarschuwendende woorden van Achia én van de man Gods in de wind. Deze kwade en eigenwillige weg leidde uiteindelijk tot zijn vernietiging en verdelging van de aardbodem (1 Kon. 13:34).

Tot het moment dat Jerobeam zélf koning werd, ging het goed. Het gevaar dat het koningschap, het leiderschap, met zich meebrengt, is het bezitten van macht. Macht kan iemand hoogmoedig maken. Een koning moest zich houden aan de regels die de Here voor hem had opgesteld (Deut. 17:14-20). De wet van Mozes speelde hierbij een grote rol: "*Wanneer hij nu op de koninklijke troon gezeten is, dan zal hij voor zich een afschrift laten maken van deze wet, welke bij de levitische priesters berust. Dat zal hij bij zich hebben en daarin zal hij lezen gedurende heel zijn leven om te leren de Here, zijn God, te vrezen door al de woorden van deze wet en al deze inzettingen naarstig te onderhouden, opdat zijn hart zich niet verheffe boven zijn broeders, en hij van het gebod niet afwijke naar rechts of naar links, opdat hij koning moge blijven, hijzelf en zijn zonen, te midden van Israël*" (vs. 18-20).

Naar rechts of naar links

Leiders onder ons zoals Jerobeam lopen het gevaar af te wijken naar *links* (Deut. 17:20). Salomo en Rechabeam waren naar *rechts* afgeweken (zweepen, gesels, wetticisme etc.). Jerobeam had zich daartegen verzet. Het gevaar bij hem lag niet zozeer ‘rechts’, maar ‘links’. Hij was vrijzinnig geworden: wie het begeerde, die wijdde hij tot priester der hoogten (1 Kon. 13:33). Alles kon en alles mocht onder zijn bewind. In ‘zijn’ eredienst was er ruimte voor allen. Iedereen kon zich ontplooiën. Iedereen, behalve de rechtmatige priesters en Levieten. Hun had hij het onmogelijk gemaakt om voor de Here het priesterambt te bekleden (2 Kron. 11:13,14). Profeten mochten rustig in Betel (huis van God) blijven wonen. Ze werden door hem getolereerd, zolang ze maar zwegen en ze zich met hun eigen zaken bemoeiden (1 Kon. 13). En als er eens een keer een man Gods van buiten op zijn terrein kwam om hem te vermanen, strekte hij zijn hand naar hem uit (1 Kon. 13:4). Dáár hield de tolerantie van Jerobeam op!

Voor álle koningen, of ze nu Salomo, Rechabeam of Jerobeam heetten, gold dat zij zich hadden te richten naar de wet (het Woord van God). En dit geldt ook voor de leiders onder óns. Waarom? Mozes zegt: “(...) Opdat zijn hart zich niet verheffe boven zijn broeders, en hij van het gebod niet afwijke naar rechts of naar links” (Deut. 17:20). Alleen het Woord van God kan ons behoeden voor afwijkingen naar rechts of naar links (vgl. Joz. 1:7,8; 23:6).

Het is de taak van de leraars en herders — zij die ‘thuis’ zijn in het Woord van God — het volk te

behoeden voor afwijkingen naar rechts of naar links: “(...) en wanneer gij rechts of links zoudt willen gaan, zullen uw oren achter u het woord horen: “*dit is de weg, wandelt daarop*” (Jes. 30:21). Het lijkt wel of wij ons in de dagen bevinden dat de leraars zich verbergen (Jes. 30:20). In de Statenvertaling staat: “(...) *maar uw leraars zullen niet meer als met vleugelen wegvliegen*”. De leraars verbergen zich, zij vluchten weg van hun verantwoordelijkheid. God wil dat de leraars zich laten zien (“*uw ogen zullen uw leraars zien*”, Jes. 30:20). Dat ze hun stem laten horen (“*uw oren zullen achter u het woord horen*”, Jes. 30:21). Een leraar moet het volk vanuit Gods Woord duidelijk kunnen maken wat de juiste weg is. Leraars zijn door de opgestane en verheerlijkte Heer Jezus aan de Gemeente gegeven om de heiligen te volmaken (Ef. 4:11-16). Zij mogen zich op geen enkele wijze zelf laten meeslepen, noch naar rechts, noch naar links. Hun taak is het, het volk van God te onderwijzen en voor afdwaling te behoeden. Dergelijke personen moeten dan natuurlijk zelf ook kunnen zeggen: “*Ik wandel op het pad van de gerechtigheid, midden op de wegen van het recht*” (Spr. 8:20).

Wij hebben uitvoerig stil gestaan bij het falen van enkele koningen. De les van de leraars is een hoofdstuk apart. Hierover valt nog veel meer te zeggen. De leraars onder ons moeten zich niet (langer) verbergen. Vlucht niet weg voor uw verantwoordelijkheid. Laat u zien en horen. Neem een voorbeeld aan Ezra, die geleerd was in de woorden van de geboden en voorschriften des Heren voor Israël. Hij had er zijn hart op gezet de wet des Heren te onderzoeken en haar te volbrengen, én in Israël inzetting en verordening te onderwijzen (Ezra 7:10,11).